

211853 - Номхое, ки Аллоҳ таъоло паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод)-ро бо он номгузорӣ кардааст

савол

Оё Аллоҳ таъоло барои паёмбараш (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) номи Муҳаммадро ихтиёр намуда ва дар тақдираш навистааст? Оё Аллоҳ таъоло номҳои зеринро бар паёмбараш гузоштааст: Аҳмад, ал-Моҳӣ, ал-Хошир, ал-Ҷоқиб ва дигар номҳо, ё ин ки худи паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) барои худ ин номҳоро гузоштааст? Оё паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) пеш аз паёмбариаш худро бо номи Аҳмад муаррифӣ мекард, ва оё он дар назди мардум маълум буд?

Чавоби муфассал

Ҳамду сано барои Аллоҳ.

Мусулмон имон дорад, ки ҳама чизи дар ин дунё сурат гиранда аз хурду калон, бузургу ночиз, ҳамааш аз назди Аллоҳ ва бо ҳукму тақдири Ӯ мебошад.

Чуноне, ки Аллоҳ таъоло фармудааст:

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ حَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ. { القمر/49 }

"Ҳаройина мо ҳар чизero ба андоза офаридаем". (Сураи Қамар: 49).

Аллоҳ таъоло фармудааст:

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ. { القمر/53 }

"Ва ҳар кори кӯчаку бузурге навишта шудааст". (Сураи Қамар: 53).

Инчунин Аллоҳ таъоло фармудааст:

وَاللَّهُ خَلَقْكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ . { الصافات/96 }

"Ва Аллоҳ таъоло шуморо ва ҳам он чизеро, ки анҷом медиҳед, офаридааст". (Сураи Соффот: 93).

Аз ин қоида ягон чизи дар дунё буда хориҷ намешавад ва аз ҷумла номгузории паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) бо ин номҳои шариф низ. Ҳароина ин аз ихтиёр ва тақдири илоҳӣ мебошад. Мо дар ин бобат далелҳои зиёде дорем:

Далели аввал: Паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) чун асҳобашро аз номҳояш хабар дод, ў аз он ваҳие, ки барояш ваҳӣ мешуд, сухан мекард ва аз пеши худ чизеро нағуфтааст. Чуноне, ки Аллоҳ таъоло фармудааст:

وَمَا يَنْطَقُ عَنِ الْهَوَىٰ . إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ . { النَّجْم / ٣-٤ }

"Ва аз рӯи ҳавои нафс сухан намегӯяд. Он чӣ мегӯяд, чизе ҷуз ваҳӣ, ки бар ў нозил шудааст, нест". (Сураи Начм: 3-4).

Далели дувум: Бисёре аз ин номҳо дар Қуръони Карим ворид шудаанд ва Қуръони Карим қаломи Аллоҳ аст. Он номҳое, ки Аллоҳ таъоло барои паёмбари Акрам Муҳаммад (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) интихоб намудааст, баёнгари бузургӣ ва бошарафии ин паёмбари бузург мебошад.

Суютӣ номҳои паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод)-ро бо тариқаи иштиқоқ намудан аз сифатҳо ва амалҳо шуморидааст, ки адади он ба сесаду чиҳилу ҷанд ном расид. Ва ин номҳоро ба ҷанд қисм тақсим намудааст: Аввал, номҳое, ки дар Қуръони Карим ба таври возех зикр шкдаааст, монанди Аҳмад ва Муҳаммад ... Поёни сухан.

Китоби "Ар-Риёзу-л-аниқаҳ" (саҳ: 7).

Далели саввум: Ва чун бисёр он чизеро, ки дар ин мавзӯ нависта шудааст аз назар гузаронидем, фаҳмиши саҳобагон ва уламо дар ин мавзӯ ҷунин буд:

Бухорӣ дар "Ат-Ториху-л-авсат" (1/13) ривоят намуда гуфтааст: Қутайба ба мо гуфт: Суфён аз Алӣ ибни Зайд ривоят карда гуфтааст: Абутолиб мегуфт:

فشق له من اسمه ليجله ** فذو العرش محمود وهذا محمد

Барои ӯ аз номи худ, ном гирифт, то ки ӯро бузург гардонад. Соҳиби "Арш" Маҳмуд асту ӯ Муҳаммад.

(Аллоҳ таъоло аз номи худ, ки Маҳмуд аст, номи Муҳаммадро гирифта бар паёмбар гузошт, то ки мақоми ӯро баланд гардонад).

Ин байт ба Ҳассон ибни Собит (Аллоҳ аз ӯ хушнуд бод) нисбат дода шудааст, ки гуфтааст:

أَغْرِيَ عَلَيْهِ لِلنَّبُوَةِ خَاتَمٌ ** مِنَ اللَّهِ مِنْ نُورٍ يَلْوَحُ وَيَشَهُدُ **

Бузургвор (яъне паёмбар) дар китфи ӯ мӯҳрест нуронӣ, аз ҷониби Аллоҳ, зоҳиру намудор.

(Аллоҳ дар байнин китфҳои паёмбар "муҳри паёмбари" гузоштааст, ки он нуронӣ ва зоҳиру намудор аст).

وَضَمَ إِلَهٌ اسْمَ النَّبِيِّ لَا سَمَّهُ ** إِذْ قَالَ فِي الْخَمْسِ الْمُؤْذِنِ أَشْهَدُ

Худо номи паёмбарро ба номи худ ҳамроҳ намуд. Ҳар вақте, ки муаззин панҷ вақт "Ашҳаду" бигӯяд.

(Аллоҳ номи паёмбарро ҳамроҳи номи худ қарор дод, ҳар вақте ки муаззин панҷ вақт "Ашҳаду" гуфта аз он бигӯяд, аввал номи Аллоҳ баъд номи паёмбарро ба забон меорад).

وَشَقَ لِهِ مِنْ اسْمِهِ لِيَجْلِهِ ** فَذُو الْعَرْشِ مُحَمَّدٌ وَهُذَا مُحَمَّدٌ

Барои ӯ аз номи худ, ном гирифт, то ки ӯро бузург гардонад. Соҳиби "Арш" Маҳмуд асту ӯ Муҳаммад.

(Аллоҳ таъоло аз номи худ, ки Маҳмуд аст, номи Муҳаммадро гирифта бар паёмбар гузошт, то ки мақоми ӯро баланд гардонад).

Китоби "Аш-Шифо"-и қозӣ Иёз (1/460).

Имом Зухрī (раҳмати Аллоҳ бар ў бод) гуфтааст:

"Аллоҳ ўро Рауфу (нармдил) Раҳим (мехрубон) номидааст". Ривояти Муслим (6177).

Абу-л-аббоси Қуртубī (раҳмати Аллоҳ бар ў бод) гуфтааст:

Номхояшро аз ваҳӣ гирифтааст, ба ҷуз он номҳое, ки Аллоҳ бар ў гузаштааст, бар ў номи дигар гузашта намешавад. Поёни сухан.

Китоби "Ал-Муфҳим" (6/150).

Ибну-л-Арабии Моликӣ (раҳмати Аллоҳ бар ў бод) гуфтааст:

"Ҳаройина Аллоҳ таъоло, паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод)-ро бо тадбири худ, нақша кашида ва ба ў якчанд номхояшро гузаштааст. Агар қадри чизе бузург бошад, номҳои он низ бузург мегардад. Поёни сухан.

Китоби "Оризату-л-аҳвазӣ" (10/281).

Қозӣ Иёз (раҳмати Аллоҳ бар ў бод) гуфтааст:

"Аллоҳ таъоло ба паёмбарамон Муҳаммад (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) фазилат бахшид, ки номи ўро дар китоби худ ва бо забони паёмбарон бо адади зиёд зикр намуда, онро ҳаловат бахшидааст. Поёни сухан.

Китоби "аш-Шифо" (1/459).

Ҳофиз Ибни Ҳаҷар (раҳмати Аллоҳ бар ў бод) гуфтааст:

Қозӣ Иёз гуфтааст, ки номи расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) пеш аз ба вучуд омадан ва номи Муҳаммадро гирифтан, Аҳмад буд. Зоро Аҳмад номида шудани ў дар китобҳои гузашта зикр шудааст ва Муҳаммад номида шудани ў бошад дар Қуръони Азим зикр шудааст. Аз ин рӯ, ў Парвардигорашро ҳамду сано хондааст, пеш аз он ки мардум ўро ситоиш кунанд. Ва ҳамчунин дар охират Парвардигорашро ҳамду сано меҳонад ва Аллоҳ ўро шафоатгар мегардонад ва (чун мардумро шафоат кард) мардум ўро ситоиш ҳоҳанд кард. Хос барои ў сураи ал-Ҳамд (Фотиха)-ро нозил

намуд ва парчами ҳамд (дар рузи қиёмат барои ӯ дода мешавад ва ҳама ҳамдгуён аз қафои ӯ саф мекашанд) ва мақоми "Маҳмуд"-ро (шафоъат намудан дар рӯзи қиёмат) барои ӯ хос гардонид. Аллоҳ Таъоло барои ӯ баъд аз хӯрдану нӯшидан, баъди дуъо ва баъди аз сафар омадан "ҳамд" гуфтанро, машрӯъ гардонидааст. Ва уммати ӯро "Ҳамдгуяндаҳо" номида, барои ӯ (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) ҳама маъноҳо ва намудҳои "ҳамд"-ро ҷамъ намудааст. Поёни сухан.

Китоби "Фатҳу-л-борӣ"-и Ибни Ҳачар (6/555).

Шумо метавонед, фатвоҳои ([139531](#)) ва ([153824](#))-ро дар сомонаи мо аз назар гузаронед, дар он фатвоҳо шарҳу тафсилоти бештаре зикр карда шудааст.

Аллоҳ донотар аст.